

SZARVAS ÉS VIDÉKE

== Társadalmi és szépirodalmi hetilap. ==

Szerkesztőség:

Belicey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
BÉREMTELLEN LEVELEK NEM FOGADATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Belicey-utca 11. szám alatt hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
Kiadó s laptulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

2816/1905. P. szám.

Hirdetmény.

A kir. törvényszék, mint urbéri bíróság a 20326/1890. I. M. E. rendeletnek 5. §-a alapján a Szarvas község határában levő a szarvasi 2842. 2843. 2844. és 2845. számú telekjegyzőkönyvben 10341/80, — 11467—3547 és 11498 11501 és 4231/72 helyrajzi szám alatt foglalt közös legelőnek egyénekenkénti felosztása, illetve a felosztásnak hitelesítése végett az eljárást megindítja és a felosztásnak megengedhetőségét tárgyzó kérdések eldöntésére szükséges nyomozás foganatosítása végett saját kebeléből Bulla Antal kir. törvényszéki bírót kiküldi.

Egyidejűleg a nyomozás foganatosítására határnapul az: 1905 évi május hó 2-ik napjának délelőtt 9 óráját tűzi ki Szarvas község háza tanácstermébe s erre a felosztatni és hitelesített kért szarvasi 2842. 2843. 2844. és 2845 számú telekjegyzőkönyvből 10341/80, 11467—773—1162—1295, 3547 és 11498—11501 és 4231/72 helyrajzi számú ingatlanokra jogosítottakat hirdetmény útján oly hozzáadással idézi meg, hogy az eljárás folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtől gondoskodjanak.

Királyi Törvényszék.

Gyula, 1905 évi április hó 4-én.

Novák s. k.
elnök.

Tömör s. k.
jegyző.

Magyar háziipar.

A merkantizmus és agrarizmus közötti nagy mérkőzés még soká, igen soká fog eldöntetlenül maradni. Az érvek, és tagadhatatlan, hogy nyomós érvek oly végnélküli láncolata áll rendelkezésére úgy az egyik, mint a másik párt híveinek, hogy bizony az objectív szemlélő nagyon is gyakran abba a helyzetbe jut, hogy nincs tisztában saját meggyőződésében sem.

Annyi azonban tagadhatatlan, hogy míg az agrarizmus első sorban a kisember, a néhány apró hold földdel rendelkező gazda érdekeit védi addig a merkantilizmus inkább a nagyvállalatok a hatalmas gyártelepek és kereskedelmi házak boldogulását akarja elősegíteni, míg a kisiparos érpekében megelégszik időről-időre egy segély-alapító szervezésével.

Mivel azonban szociális szempontból rendkívül fontos, hogy a társadalmi életben hirtelen átmentek, ne legyenek saját maguknak kötelességünk arról gondoskodni, hogy a kisiparnak fejlesztésével ezt az amugy is túlságosan favorizált nagyiparhoz közelébb hozzuk. A gyáripar rohamos fejlődésével arányban évről évre szemmel láthatólag csökken a házi ipar. Minden új gép minden új szövőszék egy-egy hatalmas moloch mely 20—30 emberkéz munkáját téve fölöslegessé, ugyanannyi család boldogulását fenyegeti veszéllyel. Vannak azonban oly ágai is az iparnak, melyeknél mindezt még semmi-féle géppel nem volt pótolható az individuális emberi munká.

Ezeknek felkarolásával kell gondoskodnunk arról, hogy a nagytőke és vállalkozás elleni elfogultság ne vegye be magát még mélyebbre az alsóbb néposztályok lelkiületébe.

Eddigi háziiparunk valóban igen csekély és ami van, azt is jóformán nemzetségek űzik, kiknek régi időből származó kiváltsága igen megkönnyíti azt, hogy termékeik számára piacot találjanak.

Háziiparunk termékei jelenleg kiváltképpen: varottas kalotaszegi; csipkeverés a tót és szász felvidéken, kosárfonás a Vág völgyén, puhafa faragás Árva, Liptó és Turóc megyékben és bioska készítés az Alföldön. — Minden azonban nagyon is csekély különösen, ha a kölföld fejlettségével vetjük egybe.

Kérdés most már, hogy mit kéne tennünk, hogy a háziipar fokozatos fejlesztését keresz-tülhajtjuk? Legelső sorban is lehetőleg külföldön járt vándortanítók útján kell a népet azokról az előnyökről felvilágosítani, melyekkel a háziipar tűzése jár, és egyúttal természetesen abban az ipari ágban, mely leginkább megnyeri tetszést és hajlamát, ki is kell képezni az illető vidék lakosságát.

Második lépés azután, hogy a szükséges nyersanyag és műszerek beszerzésével lehetővé tegyük számára, hogy minden nagyobb anyagi áldozat nélkül is hozzáfogja az illető cikk elkészítését.

Végül utolsó, de nem legkevésbé fontos mozzanata ennek az akciónak volna gondoskodni, arról hogy a házilag készített cikkek

TÁRCZA.

Háziszerek.

— Humoresk. —

F. évi április hó elseje déli 12 órától délutáni hatig egy irtózatosan fájó fognak és egy még irtózatossabb fogfájásnak voltam boldogtalan tulajdonosa.

Ugy a fog, és a fájás mint a tulajdonjog föntemlitett délután hat órakor szűnt meg, egy acélfogó erős szakos beavatkozása folytán keletkezett folytonossági hiány következtében. De nem akarok a történetnek elibe vágni, és így sorjába mondom el a fájó fog szomorú históriáját. —

Boldog tudatában annak, hogy a legjobb és leg-egészségesebb módon töltöttem el hivatalos időmet, épen javában szundikáltam Cseh Péter illetőségi ügye fölött, midőn egyszerre csak kellemetlen bizsergés riasztott föl legédesebb szenderegemből.

Rögtön tisztában voltam a helyzettel. Ő az; ő; az alsó jobb, harmadik zápfogam — mely eddig is Damokles kardjaként lebegett szájamban. — Egy merész elhatározással kalapomba nyertem a fejemet és ruganyos léptekkel elindultam a fogorvos felé. — Alig érek az utczára, találkozom Laczi barátommal, „Szer-vasz, hova, hova oly sietve kérde. Fáj a fogam, kihuzatom” mondom. Sose húzasd, csak nem szabad vele

levegőn járnai. Eredj szépen haza, polyázd be jól a fejedet, és vigyáz, hogy ne érjen levegő a fogadhoz, meglátod, a fájás elmúlik. Én persze hálazsolozsmákat mormogok, hazarobogok és a tanácsot megfogadom. —

Csaknyán — félóra izzadó kura után tényleg sikerült elérnem, hogy a fejem már dezsává dagadt, a fogam meg jobban fáj mint valaha. —

„Eront az anyósom. Ki hallott már ilyent, fogfájást polyákkal gyógyítani? Hideg borogatást neki!” Na jól van; méla megadással vizes szalvétákat rakosgattam az ábrázatomra. Ez ugyan nem használt semmit. — Félóra alatt annyi jegesvizet használtam el, hogy már csak szandolinon lehe ett közlekedni velem. —

Ekkor cserencsételtett becses látogatásaival ifjúkori barátom, kuki, „Szerencsétlen, a fogad fáj és te hideg vizet használsz? Hisz ez csak olaj a tűzre! Forró kamilla théát barátom — semmi mást?”

Tíz perc múlva már akkora gőz felhőket bocsátottam ki magamból, mint egy tulhevitett Dunagőzhajózási propeller kazán.

Fedélzetem dübörgött, kormánykerék hiján pedig fogaim csikorgotak, még pedig jobban mint a legcsikorgóbb téli hideg. —

Egy fél óra kínos csikorgás után végére belejtett hozzám Pobuda ur, a sarki fűszeres.

Nagyságos úr, ármássán, hallottam a Lizitől, a csakácsnéitől, hogy a becses tojának fájni méztatik. Metegen njánihatom krmássán kitűnő fogesőppimet,

palackja 2 korona.”

Pobuda ur kezéből a palackot kiragadni és a csöp-pekét bekebelezni egy perc műve volt. És íme esaku-gyan, a cseppeknek igen jó hatásuk volt mert egyszerre csak nagybögőnek néztem az eget és mind a négy szálát végigbökttem fölülről lefelé, és alulról fölfelé. — Ezen akustikai műveletnek megvolt az a határozot előnye, hogy Pobuda ur — a vizes nyolcas száraz nullává zsugorodott össze, és eloszlott, mint a buborék a nélkül, hogy a csöppekért járó 2 koronáját bevásalta volna. —

Orditozásom azonban élénk visszhangot keltett a a szomszédság körében, és Stundika asszonyság, baloldali szomszédnőm résztvevő kebellet sietett segítségemre. — „Tessék kérem szegfűszegolajat hozatni a gyógyszerértárból, ez biztos szer ettől feltétlen elmúlik a fogfájás.”

Oh, tisztelt Stundika asszonyság, bár csak már az ön emlékezetét áldhatnám! Igaza volt. A fogfájás csak-ugyan elmúlt egyidőre. Kismiska volt ahhoz a fájdalomhoz képest, a mit a szegfűszegolaj okozott, amikor fejemet és álkapsomat összegette. Ez a fájdalom már valóságos Nagymihály volt.

Azonban semmi sem tart örökké, — és így a fogfájás is nemsokára újból előtérbe lépett. A ballet-művészet valóságos remeke lehetett a táncgyüleleg melyet kinomban lejtettem; az ablakon bekukucskáló gyermekcsereg viharos derűtsége közt.

Igen természetes, hogy ezek után a barátságosan

utáni nyereség ne menjen a közvetítő kereskedelem zsebeibe, hanem maradjon meg teljes egészében annak, ki, a kérdéses dolgot elkészítette. Ennek sokféle módja van, melyek közül nem utolsó az állandó vándor kiállítások eszméje melyeken a termelő közvetlenül érintkezhetik a fogyasztó közönséggel.

Hej de sok magyar vér is maradt volna idehaza, ha a társadalom már régen felhagyott volna közömbösségével és a kisember helyzetének javítására fordította volna figyelmét és gondját. Most már, amikor Amerikában és Romániában vagy másodfélé milliárd tisztá fajmagyar lakozik, szinte eső után köpönyegnek látszanék ez a mozgalom. De gondoljuk meg azt, hogy a kivándorlás egymagában még nem jelenti azt, hogy egy-egy lélek elveszett a magyarságból, mert igen sokan vannak, kik szívesen ismét hazajönnének, ha a viszonyok csak egy keveset is javulnának. Világos tehát, hogy még ma sem késő s ha a háziipar kérdésének megoldását sürgősen megvalósítandó terveként tűzzük magunk elé, nemcsak ezer és ezer existencia jóléte és boldogulása, de bátran mondhatjuk, hogy az egész magyarság helyzetének föllendülése ettől függ.

HIREK.

Tisztviszék. A járási főszolgabíró elnöklelt alatt 1905. évi április hó 16-án délelőtt 9 órakor a község háza tanácstermében tisztviszék ülés tartatik a következő tárggyal: 1. a megüresedett adóügyi jegyzői, esetleg ennek betöltése folytán megüresedhető katonas és árvaügyi és az aljegyzői állás] választás utján betöltése.

Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy az ügyvédjelöltek lajstromába felvette a következő ügyvédjelölteket: Karácsonyi Sándort, a ki dr. Márkus Mihály gyulai, dr. Grünwald Dezső, a ki dr. Kovács László mezőberényi, dr. Vas Nándort, a ki dr. Nagy Béla szarvasi ügyvéd irodájában van joggyakorlaton.

Központi választmányi ülés. Szarvas község központi választmányi bizottsága tegnap d. u. 3 órakor ülést tartott, melyen az összeíró küldöttség által 1906 évre összeállított választói névjegyzéket vizsgálták át.

Iskolalátogatás. G é r e s i Kálmán főigazgató a napokban látogatta meg főgymnasiumunkat. Látogatása alkalmából a legnagyobb meglepetését fejezte ki úgy a tanulólag haladása, mint az intézet ügyei felett.

Eljegyzés. H a r s á n y i Adolf a budapesti Newiork kávéház bérloje a napokban eljegyezte Szarvasról özv. dr. Balla Henriknét.

Husvétli vakáció. A főgymnasium tanuló fűsága f. hó. 15-étől 30-ig bezárólag kapta ki a husvétli szünetét. — A leánynevelésben pedig szintén f. hó. 15-étől kezdődött meg s tart 26-ig bezárólag.

Szinészet. D o m b a y Mihály jeles színtársulata szép sikerrel tart előadásokat városunkban. Ál-

mószolygó házmestert, ki cocaindörzsölést ajánlott, már mentül kevésbé barátságosan fogadtam, Tanácsát azonban megfogadtam, és pedig oly fényes eredményel, hogy most már uborkás hordónak éreztem előbb csak vizesdészányira megdagadt fejemet.

Erre azután elhatároztam, hogy a legelső tanácsotzogatóval szemben tettelességekre fogok vetemedni; és mivel a jószándékot nálam csakhamar követi, — mikor legközelebb nyílt az ajtó gyors egymásutánban három kötet Pallas Lexikont, két vizes poharat, egy csizmahuzót vágtam a belépőhöz, kibem csak akkor ismertem meg Toni bácsit, az én milliomos sertéske-kereskedő amerikai nagybátyámat Kőbányáról, mikor a folyosón, hazafelé ügetve, súlyos becsületsértések között tagadott ki örökségéből engem — egyetlen unoka öcscsét.

Most végre megelégettem a sors sújtó csapásait és merész elhatározással andalogtam el a fogorvoshoz, ki egyszeriben megszabadított minden butól és gondtól.

Egyet azonban megfogadtam, hogy soha többé házi szőreket fogfájás ellen használni nem fogok.

Battyán Radó.

landóan diszes publicum gyűl össze az „Árpád“ disztermében tartott előadásokra. Az előadott darabok kivétel nélkül kitűnőek, maga az előadás kifogástalan. Dombay a sikerre való tekintettel e héten is tart előadásokat.

Kőművesek sztrájkja. A szarvasi kőműves és ács munkások sztrájkja még mindig tart. Követeléseik még mindig oly nagy arányúak a munkaadók ajánlataival szemben, hogy hamarosan munkábaállítás nem remélhető. Követelik, hogy óránként 52 fillérrel honorálják őket s hogy a munkaidő 9 óra legyen.

Kiosztott krumplic. A földművelésügyi miniszterium a szegények között kiosztandó burgonyát végre elszállította. Két vagon krumplic érkezett meg, melyet mázsánként 5 korona 56 fillérjével osztottak ki. Jutott belőle szegénynek, gazdagnak egyaránt s mert kitűnő minőségű, mindenütt meg vannak vele elégedve.

Betöréses lopás. Grünwald Á. kereskedő üzletébe segédje, Szemenyei Imre betört s az ott elhelyezett Vertheim szekrényből 300 koronát magához vett. Ebből az összegből Korcsolán Gábor barátjának 90 koronát átadott, míg a többiét magának tartotta meg. A rendőrség nyomozása folytán az ellopott összeg a betörésnél megtaláltatott, őt magát pedig letartóztatták.

A Magyar Hírlap újítása. Érdes hírt közölnek velünk a fővárosból. A „Magyar Hírlap“ 15 éves fennállásának jubileumát azzal ünnepli, hogy f. hó 17-től kezdve független politikai iránynyal reggel helyett este jelenik meg a fővárosban s reggelre odaér minden vidéki város vagy helységbe. Együttal a világlapok mintájára egy speciálitást is létesít, mely abból áll, hogy minden érdekes eseményt fényképfelvételekben ad közre. Mutatványszámot egy hélig ingyen küld bárkinek.

Szarvasi fotográfiák.

Bejelentem, hogy meg akartak véni. Biz' ez eléggé szép honorárium azért a néhány felvételért, mit a „Szarvasi fotográfiák“ I. sorozatában bemutatam. Sikernek azonban túl sok! Kénytelen vagyok a jövőre nézve constátálni, hogy testalkatom nincs praedestinálva és nem is alkalmas boxolási gyakorlatokra. Bejelentem továbbá, hogy a verberatio csupán szándék maradt. s e helyett — privát értesülésem szerint — a lefotografáltak uni solo elhatározták, hogy a „Szarvasi Hírlap“ mai számában saját b. személyiségemről adandó fotográfiával jutalmaznak meg. Azon aztán épenességgel ne méltóztassanak csodálkozni, ha ezen fényképemhez mellékelt életrajzi adatok között ott találandják, mikép az e héten, Grünwald Á. ur üzletében elkövetett betöréses lopás tettese én vagyok. Sőt! Segény Krivány is helyettem és miattam szenved az aradi börtönben. Egyébként tudtára adatik a tisztelt lakosoknak, hogy helyben Beliczey-ut 11. szám alatt fotográfiai lovagias alférekelt elintéző irodát nyitottam. — Duellumok Libus féle módszer szerint intézettek el: „Vigyonyak ok“ (de nem én!) edj amerikai párbojt és o ki a fekete golyót húzza, dügörje meg magát! De az egyiknek moszaj megdügölni. War'ach satisfaction bekümmen!

II. Kávéházi felvételek.

Mottó: „Szólj igazat és betörök a fejed.“

Előre kijelentem, hogy én a leplezetlen igazságot fogom feltárni. Ne tessék t. kávéháza járó uram megremülni. Kedves felesége ő nagyságának nem lesz oka az ön fején cibálni valót keresni.

— Köztudomású tény, hogy Szarvas a legszolidabb városok között is minden időközön keresztül az első helyet foglalta el. Polgárai a legjobb családapák, kik a családi tüzhely szent oltáránál töltik idejüket. A hön szeretett nőt csókkal és bókkaal ehalmozni, a kedves gyermekeket fésülgetni, mosdatgatni náluk erény és szent kötelesség.

Es akadnak mégis olyanok, kik ebben a városban lakozó romlott erkölcsről mernek szólni.

Ennek megczafolására bátorkodom „kávéházi felvételeim“ -et bemutatni.

Ime az első kép:

Az „Árpád“ kávéházat ábrázolja. Fágas, ügyesen berendezett helyiségek, melyek — konganak az ürességtől. Azaz hogy mégis vannak benne. Három bus pincér és egy kaszszatünder ásitási versenyeket producálnak.

Haj, haj! Sójajt a tulajdonos és ábrándozva egy fantasztikus néprajzi leírásra gondol:

„Szarvas iparos város. Lakosai kis és nagy iparosok. Valótlan és téves tehát az ország központi statisztikai hivatal állítása, melynek értelmében lakosai földmivelő nép volna. Az általuk üzött iparág nem szokatlan, nem is új dolog. Jelszavaik: „Sláger“ „Soh'sem fűcs“, „Paroli után pácsi“ vagy „Hölgyre halmoz!“ zörgalmas nép, mely a 8 órás munkaidőt nem kívánja,

sőt nappali munkáját rendszeres éjjeli tevékenységgel toldja meg. Védcsentjük Fortuna, áldozati oltárukat „bank“-nak (olykor „hitel“-lel kapcsolatban) nevezik. A kis iparosoknak patronosuk is van: P. tanár ur.

Nevezetesebb nagy és kis iparosok a következők: (Eolyt. köv.)

Irodalom.

A Műveltség Könyvtára.*

A tudomány népszerűsége bölesőkorát éli Magyarországon. Aki szakember is egy dologban, ezer más dologban laikus s lia keresi a könyveket, melyek tudásvágyát kielégítsék, ismereteit gyarapítsák, nem találja. A tudósok a tudósoknak írják könyveiket s nem a nagyközönségnek. Ez nem vád a tudósok ellen. Az ő munkájuk az a forrás, melyből a közvetítők, a tudományok népszerűsítői merítnek s amit kimeregettek ezek a derék emberek tovább adják, úgy, hogy a laikus is megértse, a laikus lelke is megtermékenyüljön.

Közelebb vinni a sok ezerfejú nagy közönség lelkéhez mindazokat a tudományos igazságokat, miket nagy elmék megállapítottak, bevezetni az emberi haladás, civilizáció tükáiba s rejtelmeibe: megérteteni s megmagyarázni például a technikai haladás, a technikai alkotások, találmányok csodálatos világát: nagyszerű, rendkívül nehéz feladat s akik e feladatot sikerrel, a közre haszonnal tudják végrehajtani, mindnyájunk hála-jára érdeme-ek.

Erre a nem közönséges feladatra vállalkozott az Athenaeum, A Műveltség Könyvtárával, mely az újabb kor legbecesebb vállalkozása a hasznos ismeretek terjesztése terén. A Műveltség Könyvtára már címében egy nagyszerű kulturális feladatot teljesítő programot sejtet. Összeállítani egy könyvtárt, mely az általános műveltségre igényt tartó emberre nélkülözhetetlen szükséges; egy könyvtárat, mely a modern ember lelkének állandó táptéka s egyben boldogulásának is irányítója, elősegítője; amely nem elégszik meg a művelt vagy művelődni vágyó ember lexikonszerű tájékoztatásával, de világos, érthető nyelven, tájékoztatásával, de világos, érthető nyelven, de kellő részletességgel magyarázza meg mindennemű, előtűnik eddig elrejtettet, vagy félig homályos dolognak az eredetét, okát-fokát, gyakorlati hasznát. — A laikus ember sokszor a legegyszerűbbnek latszó dologt sem érti meg, s meg kell elégednie a csodálkozással. A mélyebben járó tudományos könyvekben biába keres kérdésre felelet: ismereteinek hiányossága utvesztőbe sodorja s fogalmait, képei még jobban összezavarodnak. A nagyvárosi ember napról napra utazik a villamos vasuton. Mily eszerű dolog! A kocsi elején áll egy ember, csenget, jobbra-balra huzgál valamit s a kocsi szalad. De hogyan működik az az erő, mely a kocsit haladásra kényszeríti, az emberi elmének minő kitalálásai előzték meg a szaladást: hányan tudnók ezt nem megmagyarázni, de csak valahogyan magunkkal megértetni? Hát a telefon? A távirás dróton es ma már drót nélkül is? A betűszedő-gép? Hányan ismerjük azt az utat, mit a könyv az irtó tollától a mi könyvesházig megtesz? A gaz- és villamosvilágítás rejtelmét, a mindenféle gyárak gepeinek titokzatos működése, melynek csak nagyszerű eredményeit látjuk, de nem a mozgató erőket; mindezekre nem vagyunk e kíváncsiak? Nem érdekel-e hogy kik fejlesztettek mai magasságára a civilizációt: mely utakat jártak meg, loyten keresven a tökéletesedést, az egész emberiség üdvére javára?

Ime csak egy pár kérdést vetettem fel a sok ezerből s e pár kérdés is már egy egész világ.

A Műveltség Könyvtárából most jelent meg az első kötet. Két sorozatban úzenket kötetre van tervezve, az első sorozat kötetei cím szerint is jelezve vannak. Az első kötet címe: „A technika vívmányai az utolsó száz évben“. A 707 oldalas, kvaralakú könyv uzennyole tejezetre oszlik s a mit a tejelelek szoval elmagyaráznak, azt meg világossabbá, érthetőbbé 500 szövegkép es harvan (lőbnyire színes) munneteklet teszi. Ez az egy kötet magában valosággal kucses banya. Szerkesztőket: Hollós Jozsefet és Pfeifer Ignacot nagy dícserelet illeti. Nem katonben a munkatarsak derek csapatját. Mert minden fejezetnek mas-mas az írója s különösen ki kell emelnem a legfontosabbat: e könyv minden

*) A Műveltség Könyvtára. Első sorozat: hat kötet. Első kötet: A technika vívmányai az utolsó száz évben. Szakfériak közreműködésével szerkesztik: Hollós Jozsef es Pfeifer Ignac. 500 szövegképpel es 60 munneteklettel. Kiadja az Athenaeum irodalmi es nyomdai részvénvtársulat. Egy kötet ára 24 korona.

rója megértette a nagy feladatot, a mit a kiadó-társulat elébök állított: irodalmi színvonalon álló, egyszerű, világos, jó magyar nyelven közölni a nagy közönséggel mindazokat az ismereteket, melyek a technika körébe tartoznak. A szakember tudása, alaposága, lelkiismeretesség a nagy közönségnek író emberek tollának elevenségével ölelkezik a fejezetekben. Csak bele kell kezdenünk az első, a legnehezebbnek látszó fejezetbe (Energia) s mindjárt megnyugt az egyszerű, jó magyar nyelv, hogy megfogjuk érteni, mi az az energia. Schimanek Emil érdeme, hogy a bevezetéssel kedvet kapat a tovább olvasásra; hogy mindjárt meg van a bizalmunk: ez csakugyan az a könyv lesz, melynek szükségét én, a laikus ember régóta érzem. de a magyar könyvpiacra hiába kerestem.

Tudván, hogy minden egyes fejezet szakszerűség, megbízhatóság szempontjából nemcsak a szerkesztők, de más szakemberek rostáján is átmont, én megnyugvással olvasom e könyvet s szeretném, ha ezt a megnyugvást át is plántálhatnám másoknak is a lelkébe. A nyelvhez, a stílushoz, annak tisztességéhez, világosságához már mindnyájan értünk valamit s e részben illetékesnek érzem magamat, hogy a könyv írójának az elismerő oklevelek egyikét kiállítsam. Mostanában e könyv volt az olvasmányom s ez az olvasmány nagy haszonnal járt. Már maga az is nagy gyönyörűség volt nekem, hogy meggyőződhettem: íme a mi tudós embereink közt is nagy számmal vannak, akik tudnak írni — nekünk, a tudatlanoknak. A gyönyörű, az érdekes képek, műmellékletek valóképen nem pihenők e könyvben, mivelhogy az olvasmány nem fárasztó, hanem elmélyedésre, az olvasottak felett való emelkedésserkentők. Ez a legnagyobb dicséret, mit a szövegírókről mondhatok.

Mi van e könyvben? Ha itt felsorolom a fejezetek főcímét s mellőzöm az alcímek nagy tömegét, egy érdek s világ tárul elénk. Jönnek sorjába: „A bányaszat” (Litschaer Lajos), „A kohászat” (Gálócsy Árpád), melyben kiváló szépen van megírva a vas; „A fémek megmunkálása” (Kandó Gyula), „Mótorok és emelő gépek” (Kármán Tivadar), „A közlekedés eszközei” (Gondos Viktor), „Pósta” (H. Henyey Vilmos), „A fény a tudomány szolgálatában” (Karvázy Zsigmond), „A sokszorosító ipar” (Kún Sámuel), „A technika a hadviselés szolgálatában” (M. Müller Hugó), „A faipar” (Gaul Károly), „Fonó- és szövő ipar” (Maly Ferenc), „Papírgyártás” (Jalsovicki Géza), „A kémia vívmányai” (Pfeifer Ignác), „Gazdasági gépek” (V. Marklót Jenő), „Gazdasági termékek ipari feldolgozása” (Kosutyan Tamás), „Elektromosság” (K. Liptay Károly), „Telegrafia és telefonia” (Hollós József), „Zárszó” (Méray-Horváth Károly).

Ezek a fejezetek tükrökre annak a nagybecsű könyvnek. És jön rövid időn e kötet után további öt kötet: „Az ember”, „A világegyetem”, „A föld”, „Az élők világa”, „A társadalom”.

Elég jeleznem, hogy közörmöt keltsen minden művelt ember lelkében. Ez a könyv csakugyan az a könyv, melynek ott kell lenni minden magán- és köz-könyvtárban. És ez a könyv mely nem hívságos díszül fog állani a könyves polcokon, hanem el is fogják olvasni egyes részeit újra, meg újra. El, mert közvetlen haszna van egyik másik fejezetnek a praktikus életben.

Azt hiszem, a népiskolai ifjúsági könyvtárak felállítását nyomon fogja követni a tanítói könyvtárak országos felállítását. A Műveltség Könyvtára lesz a tanítói könyvtárak legértékesebb, leghasznosabb része: ez lesz az a gazdag forrás, melyből majd táplálkozik a tanító lelke, hogy tovább táplálja az ifjúság lelkét, abból, a mit az ő lelke merített.

Erős hittel állítom, hogy a Műveltség Könyvtára korszakot alkotó a magyar művelődés történetében s ótökony hatását nem sok idő múltán érezni fogja az egész ország.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban.

Hirdetések.

Új műhertészeti és rózsatelep Szarvason.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **f. évi április hó 1-től** a Medveczki Sándor volt tulajdonát képező **kertészetet**, mely az ugynevezett Cigány-érben fekszik, **átvettem.**

Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy telepemen mindféle virágzó növények, valamint virág és konyhakerti palántok, mag s és alacsony törzsű ojtott s gyökermes rózsák nagy választékban kaphatók. Ugyiszintén alkalmi és menyasszonyi csokrok (streisli), valamint élő- és művirágkoszorúk izléses kivitelben jutányos árban készíttetnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel
Bencsik.

Értesítés.

Most érkezett két rakomány

kocsi kenőcs

prima uszó sárga, kék — hordóba vagy ládába

15 fillér kilója

katrány- karbolineum köfedéllemezz aszfaltpapírral

tovottakenőcs és gépolaj teljesen gyárisan

Nagyraktár hasított tölgyfa szőlőkaróból.

Buk Adolf.

tüzifa és mész kereskedő
Szarvason piactér

250 1905. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1904. évi 106 188 és 6154/905. számú végzése következtében dr. Haviár Gyula ügyvéd által képviselt Grósz és Goldstein cég javára Schlésinger Jenő ifj. Schlésinger Mór ellen 361 K. 36 f. s jár. erejéig 1905 évi január hó 5-én március hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- felülfoglalt és 2189 kor. 50 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. Kézműárak, Szobabutorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

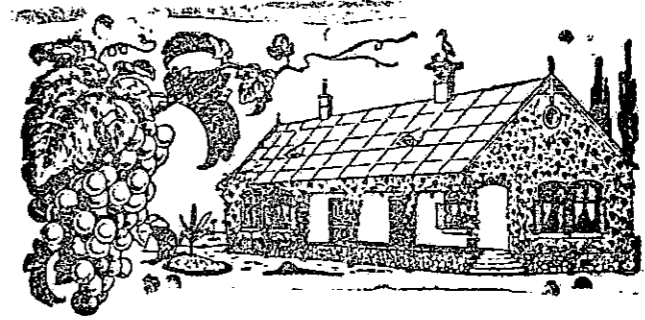
Mely árverésnek a szarvasi kir. járásbíróóság 1904-ik évi V. 619/4 számú végzése folytán 361 kor. 36 fill. tökekövetelés ennek 1904 évi december hó 9 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 94 kor. 66 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig, Szarvason, Schlésinger Jenőnél megkezdve és ifj.

Schlésinger Mórnál folytatólag leendő megtartására 1905 évi május hó 1-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezeunel oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szarvas, 1905 évi április hó 10 napján.

Biró Zsigmond
kir. bir. végrehajtó.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekőbb díszre, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű mert nagyobbbrsége lha megő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki czímét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagymennyiségben kaphatók lezártított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olesó árban és „Dolaware” sima. ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kágya, Biharmegye.

Csemege-szőlőt
számos legfinomabb fajban, fajtisztán jótállás mellett ugyiszintén legjobb

Lugasszőlő-gyűjtemény
valamonyi elsőrendű oltványok, szállit a

Küküllőmenti
Első Szőlőoltvány-telep

Tulajdonos: **Gaspari Frigyes Medgyes,**
Nagyküküllő-megye.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FIGYELEM!
Megbízható legjobb minőségű hirtveves
valódi szepességi
lennvászón
és
damasztáru
minden nagyobb üzletben kapható.
A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjegye van ellátva.

Hazai ipar!

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Dobozok korona és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.
Fő és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ gyógyszerlár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Szarvason. Ackermann Gyula, Bugyis Andor, Nigrinyi Zoltán

Eggyelgyüttott. Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

gyógyszertárakban

Újdonság.

Még eddig nem létezett.

PROGRESS EGÉSZSÉGI SZIVARKAHÜVELY

a legjobb a maga nemében, mely a betegségek átszarmazásától vagy átöröklésétől megóvjaa az embert, mert készítettése a munkás kéztől érintetlen marad.

A PROGRESS egészségi szivarkahüvely

önműködő módon a gép által teljesen elkészül, varratik, nyomatik és szopókával ellátatik; a nikotint felszívó gyapottal készen kerül ki gépből és a gép maga rakja dobozba.

A PROGRESS egészségi szivarkahüvely

a legjobb papirból készül, mely nem alszik el, enyhén füstöl és nicotin-mentes.

Főraktár: Sámuel Adolf könyvkereskedésében Szarvas.

<p>MINDEN HÖLGY ELŐNYE olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodni. Saját érdekében kerje ezért dűstartalmu mintagyűjteményünket, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a WIENER MODEN UNION Bécs, I., Schottenring 10</p>	<p>LEOPOLD GYULA VÉRSEJOENYSEG, ÉTVÁGYTALANRÁG, IDEGENNÉGY gyógyítására és gyenge gyomorok erősítésére a leghatásosabb készítmény a KREKNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Valódi tokaji borból készült, tehát nem társzandó össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 8 kor - Kapható gyógyszerárakban Postán küldi. KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.</p> <p>Császárfürdő Elsőrangú kenes hevívízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-, hőlég-, villamos víz-, szensavas- és napfürdőkkel. téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN. 200 kényelmes lakozószobával. A legszolidabb kezeltés. Prospektus kívántraingyen és bérmentve</p>	<p>SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ Szűnyegok takarók függönyök Bútorcsavakok csipkefogónyók Szűnyeg: S. SCHEIN os. és kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dősjartalmú képes ARJEGYZÉK ingyen és bérmentve. Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p> <p>Dr. Kovács képasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20 Dr. Kovács gyógytára Bpest, Gyár-u. 17.</p>	<p>HOTEL PARIS SZÁLODA BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRUT 25. SZ. 100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és órcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.</p> <p>SMITH PREMIER képviseleik herestetnek. SMITH PREMIER N°5 képes árjegyzék ingyen.</p>	<p>BALASSA FÉLE UGORKATE Pattanás, kiütés, szeplő, májfojt, sőt ránczok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatá által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, K. Főszéküldi hely: BALASSA KORNÉL gyógyszerár Bpest-Erzsébetfalva.</p> <p>KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/2 millió részvény-tőke. Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43. Katzer szörmeárui az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>KISS SZERENCSÉJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSÉ-SORSJEGYVET KISS-KAROLY-TÁRSÁ BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT</p>	<p>A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely lapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélsatorna hurutos bántalmainál, ugyszintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és a hasi vérbőségből eredő májbetegségek ellen. A „Siculia“-forrás belső használatának fürdővel való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek idült izadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümös-görvélyes nyírkmirigy dagasztok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célszerű segédesszközt képez az elhízás és idült kőszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére Budapest, 1905. január 8.</p> <p>Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főrendházi tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb. Sztéküldi a kezelő tulajdonos „SICULIA“ természetes ázonsavat surító gyár t. MÁLNÁSFÜRDŐN Háromszék vm. Czm: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben: IV., Muzeum-körút 7., és minden nagyobb városban. Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!</p>	<p>Szénésű szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban be- vált MAGYAR KÖRZÖ MINDENÜTT KAPHATÓ.</p>

Nyomatott a „Szarvas és Vidéke“ gyorsajtóján Szarvason.